

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Saavutettavuutta voidaan edistää nykyisen lainsäädännön puitteissa.

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Korkeakoulukohtaisen saavutettavuussuunnitelman laatiminen on perusteltua, näin saavutettavuussuunnitelmat ja toimenpiteet voidaan määritellä oman toiminnan lähtökohdista sekä huomioida asiaan liittyvät jo käynnissä olevat toimenpiteet.

Osittain kansalliset saavutettavuuslinjaukset olisi perustellumpaa integroida yliopiston tasa-arvo ja yhdenvertaisuusohjelmiin, kielilinjauksiin sekä muihin yliopistokohtaisiin ohjelmiin (kuten Itä-Suomen yliopiston strategiaan ohjelmiin). Useat erilliset ohjelmat pahimmillaan hajottavat toiminnan fokusta. Erillistä ohjelmaa tärkeämpää on korkeakoulujen konkreettiset teot saavutettavuuden edistämiseksi.

Tavoite 3

4

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Saavutettavuussuunnitelmien tai saavutettavuustavoitteiden seuranta on perusteltua. Saavutettavuuden edistämisen sisällyttäminen yliopistojen indikaattoriperusteiseen rahoitusmalliin

ei ole kannatettavaa. Saavutettavuuden edistämisen resursointi tulisi olla osa yliopistokohtaista strategista rahoitusta.

Tavoite 4

2

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Saavutettavuuden tilannekuvan kytkeminen korkeakoulutuksen tila-katsaukseen on kannatettavaa. Käytettävä tietopohja tulee määritellä yhdessä korkeakoulujen kanssa.

Tavoite 5

2

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Tutkitun tiedon ja tutkijoiden vuorovaikutuksen edistäminen on aina kannatettavaa. Se, onko tavoitteessa esitetty foorumi oikein tapa, tulee harkita; tuleeko foorumista liian määrämuotoinen?

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Tavoite on linjassa digivision tavoitteiden kanssa. Aloituspaikkojen lisääminen edellyttää riittävät ja pitkäjänteiset resurssit, mitkä kattavat myös riittävät ohjauspalvelut. Aloituspaikkojen lisäämisen lisäksi

tulee huomioida erilaiset koulutuksen toteutumismuodot ja riittävä digipedagoginen osaaminen.

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Korkeakoulut ovat sitoutuneet digivisiotyössä yhteisen digitaalisen palveluympäristön rakentamiseen.

Koulutusvastuiden säätelyssä keskeisintä on mahdollistaa tarkoituksenmukaisia ja joustavia koulutuspolkuja. Tältä osin duaalimallin toimivuuden alueellinen tarkastelu sekä koulutusvastuusäätelyn väljentäminen ovat kannatettavia. Korkeakoulujen verkostomaista yhteistyötä edistävien toimenpiteiden ennakoluuloton kehittäminen on mahdollistettava.

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

Opettajankoulutuksen valintojen kehittäminen tulee tapahtua jatkossakin yliopistojen yhteistyön pohjalta. Positiivisen erityiskohtelun mahdollistaminen tulee toteutua opiskelijoiden oikeusturvan vaarantumatta.

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Työelämäyhteistyön lisäksi on tärkeää tunnistaa korkeakoulujen yhteistyön tuomat mahdollisuudet. Koulutuksen kehittämisen rinnalla tulee myös laajentaa jatkuvan oppimisen rahoituspohjaa.

Tavoite 10

2

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Koulutuksen kehittämisen rinnalla tulee myös laajentaa jatkuvan oppimisen rahoituspohjaa.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Saavutettavuuden kytkeminen strategiaan on kannatettavaa, samoin saavutettavuuden integrointi osaksi laatujärjestelmää. Nämä toimet varmistavat säännöllisen asian esillä pitämisen ja seurannan.

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

1

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

Hankintoja määrittelee erillinen hankintalainsäädäntö, joten tämän tavoitteen toteuttaminen ei ole pelkästään korkeakoulujen tahtotilan puitteissa toteutettavissa.

Tavoite 14

2

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Saavutettavuuden toteuttamisen sisällyttäminen henkilöstön työtehtävien kuvauksiin ja resursointiin on epärealistista. Jokaisella yliopistoyhteisön jäsenellä tulee olla ymmärrys ja valmiuden saavutettavuuteen liittyvien ulottuvuuksien toteuttamiseen, mutta samoin moneen muuhun keskeiseen teemaan ilman, että näitä on kirjattu työtehtävien kuvauksiin. Keskeistä on, että yliopistoilla on riittävä osaaminen ohjata ja neuvoa saavutettavuuteen liittyvissä asioissa sekä tarjota tähän liittyvää koulutusta.

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Tavoite sisältyy nykyisellään jo yliopiston tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin ohjelmiin.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Tavoitteen alakohdat toteutuvat jo nykyisellään hyvin, sisältyy nykyisellään jo yliopiston tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin ohjelmiin. Sekä ohjauspalveluille että yksilöllisille tukipalveluille on kasvava tarve, mikä tulisi huomioida myös resursoinnissa.

Tavoite 17

2

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Esitetyt tavoitteet edistävät hyvin digipalvelulain mukaisten saavutettavuusvaatimusten täyttämistä opetuksessa. Opetussuunnitelmien kirjauksille tulisi luoda kansalliset suositukset.

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Opiskelijoiden opintojen etenemisen seuranta hyödynnetään useassa yliopiston prosessissa, ei pelkästään laatujärjestelmässä. Laatujärjestelmän yhteydessä tulee tarkastella prosessien toimivuutta.

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Opetuksen ja ohjauksen tukihenkilöiden osalta tulee hyödyntää korkeakoulujen välisiä verkostoja.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

Tavoite on kannatettava, toteutuminen ja tähän tarvittavat henkilöjärjestelyt tulee olla yliopistojen oman harkinnan varassa (korkeakouluverkostot).

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

Yksilöllisiä järjestelyjä koskevasta päätöksestä on mahdollisuus valittaa. Jos järjestelyt eivät toteudu päätöksen mukaisesti, onko valitus oikea menettely? Olennaista on turvata opiskelijoiden tosiasiallinen mahdollisuus yksilöllisiin järjestelyihin.

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tutkimuksen lisääminen on kannatettavaa, mutta tälle tulee järjestää riittävät resurssit. Myös jo olemassa olevan tutkittua tietoa ja alan asiantuntijoita tulee hyödyntää.

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Opiskelijavalintojen kehittäminen johtaa opiskelijakunnan moninaisuuden lisääntymiseen. Tämä edellyttää riittäviä resursseja opetukseen, mutta erityisesti ohjaukseen (yksilöllisen ohjauksen tarpeen todennäköisesti kasvaessa).

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

Digipalvelulain kautta suoraan tuleva vaatimus: tiedon tulee olla digipalvelulain mukaisesti saavutettavaa yliopiston/korkeakoulun ulkoisilla verkkosivuilla.

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Korkeakoulut ovat omilla toimillaan lisänneet/tavoittelevat lisäystä kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien määriin, samoin englanninkielistä opetustarjontaa on lisätty. Kv-henkilöstön ja opiskelijoiden rekrytointia ja lisäämistä edistetään useassa muussa toimessa, joten onko tässä tavoitteena päällekkäinen. Kansainvälisiin opiskelijoihin – ja henkilöstöön pätee saavutettavuuden näkökulmasta samat tavoitteet kuin suomalaisiin.

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Kansainvälisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksien edistämisessä yliopistojen verkostoyhteistyö sekä yhteistyö työnantajien kanssa on keskeistä.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Harjoitteluun liittyvät esteet on valitettavan usein työnantajien puolella. D-viisumin tulisi mahdollistaa kv - opiskelijoille lisäkouluttautumisen työllistymistä ajatellen (jatkuvan oppimisen mahdollistaminen jo valmistuneille). Nykyinen viisumikäytäntö ei tue valmistumisen jälkeistä lisäkouluttautumista.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Yliopisto ei ota kantaa ylioppilaskunnan puolesta.

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

Tavoitteen toteuttaminen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

Tavoitteen toteuttaminen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Jo suoraan digipalvelulain perusteella yliopistoilla/korkeakouluilla on velvollisuus huolehtia siitä, että niiden digitaaliset palvelut ovat saavutettavia digipalvelulain mukaisesti.

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

Tavoite hyvä, joskin hieman irrallinen tässä yhteydessä (vrt. tavoite 6).

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

Tavoitteet toteutuvat jo osittain ja näiden kehittäminen on jo arkipäivää. Kielilinjauksissa otetaan kantaa näihin kysymyksiin.

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

Jo suoraan digipalvelulain perusteella yliopistoilla/korkeakouluilla on velvollisuus huolehtia siitä, että niiden digitaaliset palvelut ovat saavutettavia digipalvelulain mukaisesti.

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

4

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Saavutettavuutta voidaan edistää nykyisen lainsäädännön puitteissa.

Tavoite 42

1

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Tavoite kannatettava, mutta tavoitteen konkretisointi vaatii yhteistä täsmentämistä ja menettelytavoista sopimista.

Tavoite 44

2

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Pätevöittämisskoulutuksien tarjoaminen edellyttää lisäresursseja.

Tavoite 45

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Tavoite vaatii konkretisoimista.

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

Toimet linjattu tasa-arvo ja yhdenvertaisuusohjelmassa.

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

Tavoite kannatettava, mutta onko yliopisto oikein taho tarveharkinnan toteuttajaksi. Positiivisen erityiskohtelun muotojen hakeminen tulee toteuttaa korkeakoulujen yhteistyöverkostoissa kaikkien opiskelijoiden oikeusturvan varmistamiseksi.

Tavoite 48

2

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Tavoite taas kannatettava, toteuttaminen vaatisi runsaasti lisäresursseja. Tulisi toteuttaa yhteistyössä

(muotoilu korkeakoulun ulkopuolisille henkilöille tarkoittanee tätä, mutta on harhaanjohtava).

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Makkonen Soili
Itä-Suomen yliopisto - Soili Makkonen